

СЕКЦІЯ 2. ПРАВОВА КУЛЬТУРА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-16>

ПОЛІЦІЯ ДІАЛОГУ: ОЧІКУВАННЯ – РЕАЛЬНІСТЬ

Балтаджи Поліна Миколаївна

кандидат юридичних наук, доцент,

*професор кафедри державно-правових дисциплін
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

17 липня 2022 року – 5 років з дня створення в Україні поліції діалогу. Організація поліції діалогу – відділу превентивної комунікації – це результат реалізації проєкту скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. Проєкт запропоновано Консультативною місією Європейського Союзу в Україні, з метою послідовного реформування сектору цивільної безпеки та практичної, підтримки заходів з реформування, відповідно до стандартів ЄС та міжнародних принципів. Заміна застарілої реактивної моделі поведінки працівників поліції під час забезпечення публічної безпеки та порядку в разі проведення масових заходів новою – проактивно орієнтованою – відображає сутність скандинавської моделі забезпечення публічного порядку в зазначеній сфері, яка направлена на попередження насильства шляхом постійного спілкування з натовпом [1]. Запровадження скандинавської моделі в діяльність органів і підрозділів Національної поліції України мало стати дієвим засобом реалізації демократичних принципів у поліцейській діяльності, забезпечення основних прав і свобод громадян, особливо в реалізації їхніх права на свободу зібрань, дозволити підвищити рівень довіри громадян до поліції. Поштовхом до нормативного врегулювання зазначеного питання у законодавстві України стало затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів [2].

Аналізуючи особливості реформування поліції в Україні на шляху європейської інтеграції, дослідники звертають увагу на такі важливі завдання як попередження насильства під час масових заходів,

акцентуючи при цьому увагу на таких принципах, як сприяння проведенню мирних зібрань та підтримки демократичних прав громадян. [3]. Такі завдання задекларовані як пріоритетні не лише в рамках скандинавської моделі, а як фундаментальні у діяльності поліції в цілому.

5 років досвіду дають підстави для аналізу результатів діяльності та роботи над помилками. Поліція діалогу в Україні сьогодні, це вже не експеримент, не проект, що працює у тестовому режимі, а практичний підрозділ превентивної комунікації, який відіграє важливу роль у механізмі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. Це всеукраїнська мережа з 200 поліцейських, для яких інструментом комунікації та способом вирішення конфліктних ситуацій є діалог. Діалог – це відкритий процес, який спрямований насамперед на створення культури спілкування, пошук спільної мови, що призведе до зміцнення довіри та покращення соціальних стосунків, порозуміння серед представників протилежних сторін, що своєю чергою може допомогти запобігти загостренню конфлікту, бути засобом у процесах примирення та миробудування [4]. Слід звернути увагу, що основною метою діалогу, в даному контексті, виступає не обмін ціннісними сенсами та налагодження порозуміння, а попередження чи вирішення конфліктної ситуації та оперативне прийняття рішення. Водночас важливим принципом в роботі поліції діалогу в Україні є відкритість. Підрозділ не використовує стратегії розвідки, не є інструментом отримання оперативної інформації. Поліція діалогу – це відкритий діалог, спілкування виключно відкритими каналами зв'язку, дотримання етичних норм. Такий підхід став складовою формування іміджу підрозділу превентивної комунікації, запорукою довіри у спілкуванні з «синіми жилетами».

Стратегічні принципи є керівними засадами у професійній діяльності підрозділу: володіння перевіреною інформацією про учасників, їх цінності, мету заходу та засоби її досягнення, джерела ризику. Прийняття іншої позиції, як показник готовності до емпатії і поваги, заперечення суб'єктивності у прийнятті рішень є ознаками професійності і неупередженості. Стратегія сприяння спрямована на сприяння реалізації учасниками права на мирне зібрання і досягнення його законної мети, незалежно від особистого відношення до ціннісних орієнтирів учасників. Комунікація – спілкування, посередництво, взаємодія зі сторонами на всіх стадіях підготовки і проведення заходу. Слово як альтернатива силі. Цей принцип є основним, адже саме підтримання належної комунікації представників влади, поліції та громадян формує довіру населення. Диференціація – сприйняття учасників мирного зібрання не як натовпу, а як сукупності індивідів та

окремих особистостей, які можуть мати різні цілі та завдання, зокрема вчинення правопорушень, та по-різному ставитися до поліції. Дотримання цього принципу дозволяє швидко ізолювати громадян, які можуть порушити публічний порядок (можливих провокаторів та підбурювачів), від тих, хто поводить мирно та не має мети вчинити правопорушення, а тому поліція може здобути повагу та підтримку, що, у свою чергу, підвищує рівень довіри населення.

Використання нових методів та стратегій в роботі поліції дозволяє мінімізувати фізичний контакт між поліцією та учасниками заходів, безконфліктно забезпечити правопорядок під час проведення масових заходів, зменшити напруження в суспільстві.

Сьогодні можна впевнено говорити про позитивний досвід роботи поліції діалогу. Так високу оцінку діяльності поліції діалогу надали спостерігачі від КМЕС, за результатами супроводження щорічного маршу представників ЛГБТ-спільноти, що відбувся у серпні 2021 в Одесі за участі 400 учасників. Незважаючи на присутність значних сил, правоохоронці застосували тактику мінімального втручання та попередження конфліктів, що сприяло мирному перебігу заходу.

Масові заходи з нагоди відзначення важливих травневих дат в Одесі та Києві, стали своєрідним екзаменом у п'ятирічній практиці діалогу.

Важливим аспектом у діяльності «синіх жилетів» є просвітницька діяльність. Зустрічі з представниками молодіжної спільноти, тематичні бесіди у закладах освіти, продовження відкритого діалогу зі суспільством у соціальних мережах, ще одна цеглина у формуванні довіри і поваги до поліцейського.

Готовність заспокоїти, роз'яснити, переконати, надати консультацію чи медичну допомогу – виклик чи рівень професійності? В нових реаліях, як ніколи, поліція сприймається як спосіб захисту. Водночас робота поліцейського в умовах війни є складним випробуванням і вимагає додаткової як практичної так і психологічної підготовки. Гнучкість, терпіння, постійний аналіз ризиків та загроз, швидкість реагування, готовність до комунікації 24/7 – сучасні професійні реалії всіх підрозділів поліції. Нажаль ситуація ускладнюється недосконалістю нормативного регулювання службової діяльності в даній сфері. Перспективи удосконалення професійної діяльності лежать у площині професійної підготовки: актуальний порядок підвищення кваліфікації, психологічна підтримка, практика обміну міжнародним досвідом, мовні стажування та практика супервізій.

Література:

1. Ульянов О. І., Ніколаєв О.Т., Бахчеван С.Ф. Запровадження скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під

час проведення масових заходів у діяльності Національної поліції України. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2021. № 1(1). С. 123 – 131.

2. Концепція запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів: наказ МВС України від 23.08.2018 р. № 706. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS873.html (дата звернення: 04.09.2022).

3. Юшкевич О. Г. Особливості реформування поліції в Україні на шляху Європейської інтеграції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 3. С. 33–37.

4. Нестеренко Л.Б. Діалог як інструмент комунікації в територіальних громадах. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр.* Вип.91. Одеса: Гельветика. 2021. С. 135-141.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-17>

МОРАЛЬНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 303 КК УКРАЇНИ (СУТЕНЕРСТВО АБО ВТЯГНЕННЯ ОСОБИ У ЗАЙНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЮ)

Коссе Валерій Валерійович

*заступник директора МЦПП «Академія поліції»
Донецький державний університет внутрішніх справ
м. Кривийницький, Україна*

На сьогоднішній день проблема розповсюдження випадків надання сексуальних послуг за гроші є актуальною, що обумовлено низкою факторів, таких як: 1) відсутність достатньої кількості робочих місць, необхідних для зайняття легальною діяльністю; 2) низький рівень соціальної відповідальності населення; 3) погіршення освітнього процесу через політико-економічні дестабілізуючі чинники, що має наслідком відсутність у значної частини громадян вищої освіти; 4) прагнення заробити достатню кількість грошей за незначний проміжок часу тощо. Вказане пояснює негативну кримінологічну ситуацію в частині кількісно-якісного показника кримінальних правопорушень, передбачених ст. 303 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Враховуючи вказане, пропонуємо більш детально зупинитись на розгляді об'єкту вказаного суспільно небезпечного діяння.